

MET EEN 7-SPRONG NAAR INTEGRALE ECOLOGIE

#IK7MEE

eco
KERK

Laudato Si' Actieplatform

"Gerechtigheid moet deel uitmaken van het milieudebat,
om zowel de schreeuw van de aarde als die van de arme te horen."

(Laudato Si' 49)

www.ecokerk.be

9 kerkelijke solidariteitsorganisaties, 1 netwerk

Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede

Ecokerk kort

- Sinds 2005, in opdracht van de bisschoppen
- In het ruime kerkveld (bisdommen, parochies, middenveld, lidorganisaties, congregaties...)
- Laudato Si' is het referentiedocument sinds 2015
- 3 assen:
 - Ecospiritualiteit: De link tussen ecologie en christelijke spiritualiteit
 - Ecopraktijk: wat kunnen we doen?
 - Ecobeleid: participeren in het maatschappelijk debat en politieke actie

Campagne Ecokerk 2021-2022

MET EEN
7-SPRONG
NAAR INTEGRALE
ECOLOGIE

#IK7MEE

Laudato Si' Actieplatform
"Gerechtigheid moet deel
uitmaken van het milieudebat,
om zowel de schreeuw van de aarde
als die van de arme te horen."
Laudato Si'

www.ecokerk.be

7 Laudato Si'-doelen

Campagne Ecokerk 2021-2022

**MET EEN
7-SPRONG
NAAR INTEGRALE
ECOLOGIE**

#IK7MEE

Laudato Si' Actieplatform
"Gerechtigheid moet deel uitmaken van het milieudebat, om zowel de schreeuw van de aarde als die van de arme te horen."
Laudato Si'

www.ecokerk.be

**eco
KERK**

N
R
V

The poster features a dark green background with two hands, one green and one white, reaching towards each other. At the bottom, there is a circular logo with seven colored petals (green, orange, purple, yellow, red, blue, light green) surrounding a white star. To the right of the logo is a small circular logo with the text 'eco KERK' and a stylized 'N R V' below it.

Pikt in op Laudato Si' Actieplatform

We nodigen gezinnen, groepen, organisaties, instellingen, parochies, bisdommen... uit om in te tekenen op een 7 jaar durend veranderingsproces.

download
campagne-
aanbod

Liturgie – bezinning – gesprek - actie

**Deel je eigen
7-sprong**

The logo consists of a central white star surrounded by seven colored petals (green, orange, purple, yellow, red, blue, light green) on a light green background.

Met hashtag #ik7mee

Campagne Ecokerk 2021-2022

Stabroek 1 september:

Campagnestart met een viering en het planten van een Laudato Si'-boom

Campagne Ecokerk 2021-2022

Campagne in zondagsvieringen:

Enkele impressies op website Attent: Olen, Edegem, Mortsel

Campagne Ecokerk 2021-2022

Campagne in diocesane en lokale kerkelijke media:
Kerk en Leven, Relevant, websites van parochies, enz...

PASTORALE EENHEID
SINT-FRANCISCUS
Samen kerk in Hoogstraten en Rijkevorsel

mensen verbinden
enthousiast getuigen
attent dienstbaar zijn

[start](#) [pastorale eenheid](#) [geloofskernen*](#) [vieren*](#) [dienstbaar zijn](#) [contact](#) [activiteiten*](#)

Scheppingsperiode - 1 september tot 4 oktober

Met een 7-sprong naar integrale ecologie

We hopen dat het jubileumjaar en het daaropvolgende decennium een tijd van genade zullen zijn, een echte Kairos-ervaring (ervaring om op het juiste, beslissende moment iets te verwezenlijken) en een tijd die als een jubeljaar is voor de Aarde en voor de mensheid en voor al Gods schepseten. We nodigen iedereen uit om ons te vervoegen. De hoogdringendheid van de situatie roept om onmiddellijke, holistische en gezamenlijke antwoorden op alle niveaus. Bovenal hebben we nood aan een volksbeweging van onderuit, een alliantie van alle mensen van goede wil. Of zoals paus Franciscus het ons in herinnering brengt: 'als Gods instrumenten kunnen we allen samenwerken aan de zorg voor de schepping, ieder met zijn eigen cultuur, ervaring, initiatieven en mogelijkheden.' (LS 14)

Sinds vorig jaar ziet de wereld er heel anders uit. In Oekraïne woedt de oorlog nog steeds. Het menselijk leed maakt ons sprakeloos. De diplomatieke taal verhardt, en alle landen worden meegezogen in het conflict. De energieprijzen stijgen en de koopkracht daalt. Bedrijven kijken bezorgd naar de toekomst.

Campagne Ecokerk 2021-2022

Campagne op Kerknet:

Wekelijks goed nieuws in 3-voud...

- De hele maand september verhalen over ecologische initiatieven
- Niet enkel uit Vlaanderen, maar ook berichten over de internationale campagne

Campagne Ecokerk 2021-2022

Campagne in lokale acties:

Kerfabriek Esen investeert in duurzaamheid

Esen maakt deel uit van de Pastorale Eenheid Sint-Pieter in Groot-Diksmuide. Ze beslisten tot ecologische aanpassingswerken in de kerk, en zijn gestart met de bouw van 5 appartementen, in samenwerking met een sociaal verhuurkantoor. [Lees meer](#)

Ecokerk Klein-Brabant gaat van start

Campagne Ecokerk 2021-2022

Campagne in lokale acties:

Christus Koning-kerk Antwerpen-Kiel

- Beschermd gebouw op de terreinen van de wereldtentoonstelling van 1930
- Kerkraad wil de erg verhoogde kost voor verwarming verhalen op externe gebruikers van de kerk: € 130/u.
- Aangrijpingspunt om te starten met denkoefening over alternatieve verwarming in de toekomst.

Campagne Ecokerk 2021-2022

Campagne in lokale acties: Energiecrisis stond vooraan

Dienst Kerkfabrieken bisdom Brugge

#ik7mee 07 October 2022

Hoe hemelwater benutten en energie besparen in kerken en andere gebouwen? Foto: CC - Grootseminarie Brugge

Oproep om energiebesparende maatregelen te nemen

Deze oproep werd overgenomen door bisdom Antwerpen

Campagne Ecokerk 2021-2022

Campagne in lokale acties: Energiecrisis stond vooraan

De energieproblematiek is zowel qua beschikbaar- als qua betaalbaarheid iets dat op kortere termijn dient aangepakt te worden. Ook binnen onze kerkelijke organisaties moet nagedacht worden over energiebesparende maatregelen, zowel op korte als lange termijn. De [checklists opgemaakt vanuit Ecokerk](#) kunnen hierbij heel wat inspiratie bieden.

Enkele suggesties:

- de verlichting beperken tot wat nodig is;
- waar mogelijk, overschakelen op LED-verlichting;
- buitenverlichting die niet nodig is voor de veiligheid uitschakelen;
- afhankelijk van de activiteit en het aantal deelnemers kiezen we een aangepaste ruimte (naar grootte en verbruik);
- centrale verwarming pas later op het jaar inschakelen;
- de thermostaat één of meer graden lager zetten en vroeger uitschakelen;
- centraliseren van vieringen zodat minder ruimten opgewarmd moeten worden;
- doopsels laten aansluiten bij de eucharistieviering of in een (kleinere) doopkapel vieren;
- onderzoeken of de basistemperatuur in kerkgebouwen verlaagd kan worden;
- temperatuur in de kerken niet extra verhogen tijdens de uren van de vieringen;
- tijdens de wintermaanden externe activiteiten in kerken vermijden waarvoor men verwarming vraagt (ook al wil men hiervoor extra betalen);
- ...

Een checklist voor je #ik7mee

Meer info en nuttige links voor elk thema vind je op www.klimaatplan.nu. Klik op 'tips per thema'

Stoppen met verbranden

ELEKTRICITEIT	Ja	Neen	Te overwegen
We maken gebruik van groene stroom.			
We schakelen overal over op LED-verlichting.			
Er branden geen onnodige lichten, binnen en buiten.			
We doven de lichten wanneer we het lokaal verlaten.			
Er staan bewegingssensoren op de lichten in gangen, toilet...			
Afhankelijk van de activiteit en het aantal deelnemers kiezen we een aangepaste ruimte (naar grootte en verbruik).			
We schaffen de meest energiezuinige toestellen aan (label A+++ of A++).			
We bekijken het verbruik van elektrische toestellen (koelkasten, koffiezet, kopieermachine, printers, ...).			
We ontdooien regelmatig het diepvriesvak om ijsvorming te verwijderen.			
Na gebruik trekken we de stekker uit van de elektrische toestellen met een stand-by functie, om sluipverbruik te vermijden.			
We overwegen de eigen productie van groene stroom (zonnepanelen).			
Voor onze website kiezen we een 'green hosting', want web servers zijn grote energieslurpers.			

Een checklist voor je #ik7mee

WARMTE	Ja	Neen	Te overwegen
We laten een energiescan maken van ons gebouw, met advies voor ingrepen en investeringen om de nieuwste energienormen te behalen.			
We gebruiken groene energie om het gebouw te verwarmen (warmtepomp, eigen groene stroom, warmtenet...).			
We maken een investeringsplan om op termijn over te schakelen op groene warmte, en te stoppen met verbranden van gas of olie.			
De muren, de zolder en de daken zijn geïsoleerd.			
De ramen zijn -waar mogelijk- voorzien van dubbel of super isolerend glas.			
De buizen van de verwarming zijn overal geïsoleerd.			
We hebben thermostatische kranen.			
De verwarming wordt op het minimum gezet bij het verlaten van het gebouw/lokaal.			
Ruimtes worden nooit onnodig verwarmd.			
Achter de radiatoren (centrale verwarming) hangen we radiatorfolie.			
Kieren en tochten vermijden we zoveel mogelijk door tochtstrips aan ramen en onder deuren te plaatsen.			
Alle deuren en ramen sluiten goed.			
Deuren openen en sluiten zich automatisch om warmteverlies te voorkomen			
De verwarmingsinstallatie wordt regelmatig onderhouden.			
De verwarmingsinstallatie wordt her-ingesteld bij zomer en winter.			

Tips per thema

Tips per thema

Energie

Voedsel

Aankopen

Biodiversiteit

Water

Energiebesparing

Mobiliteit

Dichtbij

Kringlopen

Concrete ideeën

- Een checklist
- Op maat van diverse groepen
- Bij elk hoofdstuk concrete tips:
 - Korte achtergrond bij de thema's
 - Info over alternatieven, als korte keten, water, mobiliteit, kringlooeconomie, groene aankopen, biodiversiteit in de tuin,...
 - Links naar initiatieven in de samenleving (websites, organisaties)
 - Divestment en ethisch investeren
 - Info over provinciale en gemeentelijke initiatieven
 - Tips voor kerkfabrieken en centrale kerkbesturen
 - ...

#IK7MEE

#ik7mee in tijden van energiecrisis

Uit de brief van Mgr. Bonny:

“De crisis dwingt ons tot versoering of besparing. .../...

De **verwarming** een paar graden minder zetten of uitschakelen waar het niet hoeft. Een **dikkere pull** dragen - hoeveel heb ik er niet ongebruikt liggen! De **fiets** nemen in plaats van de wagen voor kortere afstanden. Een leuke maar onnodige aankoop uitstellen. **Seizoensgroenten of -fruit** kopen van bij ons, liever dan dure producten uit verre landen. ‘Sharing is caring’ is een nieuwe slogan: iets met elkaar **delen of uitwisselen**, beter dan het weg te gooien of ieder voor zich te kopen, toont dat je zorgzaam bent en om elkaar geeft. Studenten die een **appartement delen**. Vriendinnen die **kledij** uitwisselen. Buren die **tuinmateriaal delen**. Gezinnen die voor de vakantie een huizenruil in binnen- of buitenland organiseren. Collega’s die een **groepsaankoop** organiseren van brandstof of van computermateriaal.

Het doet me denken aan de jeugdbeweging. Hoe we daar creatief moesten omspringen met weinig geld en middelen. En hoe het net daarom leuk, om niet te zeggen leuker was! Als die creativiteit nu eens in de hele samenleving ingang vond. We zouden er zelfs **gelukkiger** kunnen van worden. “

#ik7mee in tijden van energiecrisis

Verklaring van de bisschoppen van België:

“Geopolitieke- en energiecrisis stellen solidariteit op de proef”

“Wij dienen zo spaarzaam mogelijk om te gaan met energie: thuis, op het werk en overal elders waar we samenkomen. We vragen in het bijzonder alle verantwoordelijken van kerken en kerkelijk patrimonium - onder meer de kerkfabrieken - om daar extra aandacht voor te hebben. Enkele graden minder maken al een groot verschil.”

Tevens wordt het met de dag duidelijker hoe dringend de omschakeling naar duurzame energie wordt. We roepen op de krachten te bundelen voor deze fundamentele transitie. Als lokale Kerk willen we de stappen die we hiervoor al hebben gezet, verder versterken.

Ecokerk, de bisdomdiensten die ijveren voor een integrale ecologie en andere organisaties binnen en buiten de Kerk staan ons hierin met raad en daad bij.”

#ik7mee in tijden van energiecrisis

Zonnepanelen op erfgoed worden mogelijk
Belangrijk voor kerkfabrieken

DeMorgen.

Zonnepanelen mogen nu ook geplaatst worden op Vlaams onroerend erfgoed

Beeld Kees van de Veen

Vlaams minister van Wonen Matthias Diependaele versoepelt de regels voor het plaatsen van zonnepanelen op onroerend erfgoed. Die mogen vanaf vandaag op ieder beschermd pand geïnstalleerd worden.

- Niet op UNESCO-erfgoed, zoals begijnhoven, belforten, kathedraal of Brugse binnenstad
- Richtlijnen zijn nog op komst

#ik7mee in tijden van energiecrisis

Energiegemeenschappen zijn vanaf nu mogelijk
Belangrijk voor burgers, wijken, scholen, vzw's, kerkfabrieken...

Energiegemeenschappen

Samen investeren in duurzame energieoplossingen? Dat kan in een energiegemeenschap. In een energiegemeenschap koopt u bijvoorbeeld samen zonnepanelen, gemeenschappelijke laadpalen, een batterij voor de buurt,... Zo kan u samen de kosten delen en de voordelen genieten van een gemeenschap.

Waarom een energiegemeenschap oprichten?

- € U kan de kosten van de installatie verdelen over de deelnemers van de gemeenschap.
- 🌿 U werkt samen aan een groenere, slimmere en zuinigere wereld door in te zetten op duurzame energieoplossingen.
- 👥 Een energiegemeenschap brengt mensen samen die zelf lokaal activiteiten rond energie uitoefenen.

Welke soorten energiegemeenschappen zijn er? En wat zijn de voorwaarden?

Er zijn twee soorten energiegemeenschappen: u kan ervoor kiezen om een **energiegemeenschap van burgers** of een **hernieuwbare-energiegemeenschap** op te richten. Welke van de twee soorten is het meest geschikt voor uw situatie? Hieronder vindt u de lijst van voorwaarden. Aan de hand daarvan kan u nagaan welk soort energiegemeenschap bij uw situatie past.

<https://www.vreg.be/nl/energiegemeenschappen>

#ik7mee in tijden van energiecrisis

Warmtenet stad Antwerpen: roadmap 2030 is in juni goedgekeurd
Belangrijk voor scholen, vzw's, kerkfabrieken... in vicariaat Antwerpen

Roadmap 2030 | Stadsbreed warmtenet Antwerpen

08 juni 2022

- Industriële restwarmte wordt opgevangen en als warm/heet water in geïsoleerde buizen, verdeeld over wijken in de stad voor de verwarming van gebouwen.
- Eerst en vooral voor grotere gebruikers, en wooncomplexen.
- Concrete kaarten tonen de wijken die eerst aan de beurt zijn.

<https://antwerpenvoorklimaat.be/verhalen-energie-warmtenetten>

#ik7mee in een nieuw project

Verduurzamen vastgoed van kerkelijke vzw's en stichtingen

"Ecologische en duurzame principes dienen het beheer van de onroerende goederen te schragen. De encycliek Laudato Si' wijst hierbij de weg. De aanwending van hernieuwbare energiebronnen, de hiermee gepaard gaande reductie van vervuilende uitstoot (fossiele brandstoffen), energiebesparende ingrepen en maatregelen, en het streven naar klimaatneutrale gebouwen worden, binnen het regelgevende kader, de norm."

(Bisschoppenconferentie: vernieuwd Charter voor goed kerkelijk beheer)

- Ter ondersteuning een nieuwe medewerker bij Ecokerk:
Hannah Vanspeybroeck
 - i.s.m wie in de bisdommen verantwoordelijk zijn voor vastgoed
 - opbouw van deskundigheid
 - Inbrengen van externe expertise
 - 'good practices' verzamelen
 - draaiboeken maken voor kleine en grotere projecten
 - Onderzoeken mogelijkheden voor financiering en subsidies o.a. via EU (Green Deal), provincies, ...
- In contact met vergelijkbare projecten in de EU (ELSi'A)

Ecobeleid

Niet het verleden herstellen, maar de toekomst redden

- Onze beleidsmakers moeten ons niet terugvoeren naar een groeiedreven, ecologisch onhoudbaar en sociaal onrechtvaardig verleden
- Het Klimaatakkoord van Parijs, de draagkracht van de aarde en de gezondheid van de ecosystemen moeten de grenzen aanwijzen waarbinnen de economie en de samenleving zich kan bewegen.
- En bij dit alles is een sociaal rechtvaardig beleid cruciaal.

Ecobeleid

PEOPLE FOR CLIMATE

23 10 2022

Klimaatmars

Walk for your future

Start 13:00 - Brussel Noord Station (3,5 km)

klimaatcoalitie

Instituut Bronckhorst

European Union

Walpole Environment Awac

K.U. - Nicolas Van Nuffe, KlimaatwerkEik, Tweelkenstraat 12, 1000 Brussel

Lees ook de beleidsaanbevelingen van de Klimaatcoalitie voor COP27 op ecokerk.be

“Het is mogelijk,
als we armoede bannen,
de aarde eerlijk delen,
de economie hervormen,
de natuur beschermen
en met z’n allen gaan leven binnen de
ecologische grenzen van een gezonde planeet.”

(brief Belgische bisschoppen, 2019)